

آزمون شبه‌نهایی ۱، درس: فارسی ۳	رشته: همه رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع:	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:
طراح: دکتر هامون سبطی			
ردیف	نمره	نمره	ردیف
۱	۵/۵	۵/۵	۱
۲	۵/۲۵	۵/۲۵	۲
۳	۵/۲۵	۵/۲۵	۳
۴	۱	۱	۴
۵	۵/۵	۵/۵	۵
۶	۵/۲۵	۵/۲۵	۶
۷	۵/۲۵	۵/۲۵	۷
۸	۵/۵	۵/۵	۸
۹	۵/۲۵	۵/۲۵	۹
۱۰	۵/۲۵	۵/۲۵	۱۰

آزمون شبه‌نهایی ۱، درس: فارسی ۳	رشته: همه رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع:	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:
طراح: دکتر هامون سبطی			
۱۱	اگر بخواهیم بیت زیر را بر پایه شیوه عادی اجزای جمله در فارسی امروز مرتب کنیم، جای چند واژه باید تغییر کند؟ هَمّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است		
۱۲	در عبارت «باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.» زمان فعل‌ها را به ترتیب مشخص کنید.		
۱۳	در کدام گزینه نقش تبعی «تکرار» دیده می‌شود؟ الف) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست ب) نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید ج) وانایم در جهان زین کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس د) صد هزاران سایه جاوید تو / گمشده بینی ز یک خورشید تو		
۱۴	حذف فعل به قرینه معنایی در کدام گزینه دیده نمی‌شود؟ الف) بعد از این وادی فقر است و فنا / کی بود این جا سخن گفتن روا ب) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه ج) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند د) گفت نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم / گفت والی از کجا در خانه خمار نیست		
۱۵	در بیت «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق» الف) «شرحه شرحه» مسند است. ب) «اشتیاق» وابسته وابسته است. ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست		
۱۶	با توجه به عبارت «عشق آتش است. هر جا که باشد، جز او رخت دیگری نهد. هر جا که رسد، سوزد و به رنگ خود گرداند.» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) جمله‌ای با الگوی «نهاد + مسند + فعل» مشخص کنید. ب) جمله‌ای با الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» مشخص کنید.		
۱۷	در عبارت «وقتی از پاریز به رفسنجان آمدم، به من سفارش شد که بردن سیصد تومان پول تا تهران همراه یک محصل، خطرناک است.» الف) «وقتی» حرف ربط وابسته‌ساز است یا «تا»؟ ب) نمودار گروه اسمی دارای وابسته وابسته را بکشید.		
	قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۸	کاربرد ادبی ممیز در کدام نمونه زیر دیده نمی‌شود؟ آ) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ ب) یک کربلا شکوه به چشمت نهفته است ج) تصور کردم که دو رأس هندوانه از جایی کش‌رفته و در سر زانوهای شلوارش مخفی کرده. د) عصر با الاغ تور راه می‌افتادیم؛ از «کزان» به بعد هفت فرسنگ، تمام بیابان و ریگزار بود.		
۱۹	ترکیب مشخص شده در کدام گزینه، اضافه استعاری است؟ الف) شوخی روزگار است که مهد دموکراسی عالم یعنی آتن به حکومت سرهنگ‌ها پناه برده‌است. ب) چون بتابد آفتاب معرفت / از سپهر این ره عالی صفت		

آزمون شبه‌نهایی ۱، درس: فارسی ۳	رشته: همه رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع:	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:
طراح: دکتر هامون سبطی			
۲۰	در کدام عبارت تشبیه آفریده نشده است؟ (۱) پروانه قوت از آتش خورد. (۲) از معرفت و محبت دو پایه نردبان سازد. (۳) همه عشقی محبت باشد و همه محبتی معرفت باشد.	۰/۲۵	
۲۱	در بیت «بشنو این نی چون شکایت می کند / از جدایی‌ها حکایت می کند» مولانا برای صدای ناله‌مانند ساز نی چه علت شاعرانه‌ای ارائه کرده است؟	۰/۲۵	
۲۲	مفهوم کنایه زیر را بنویسید. مرا دنبال نخودسیاه فرستاده‌ای.	۰/۲۵	
۲۳	در عبارت «ناگهان مُنْقَلَب شد. شهر را و گیر و دار شهر را رها کرد و چشم‌ها را منتظر گذاشت و به دهی آمد که هرگز در انتظار آمدن چون او کسی نبود.» کدام واژه را حتماً باید دارای معنای مجازی دانست؟ (۱) «شهر» اول (۲) «شهر» دوم (۳) چشم‌ها (۴) دهی	۰/۲۵	
۲۴	آرایه آفریده شده در هر بیت را در کمانک روبه‌روی آن مشخص کنید. الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی / بیاید زدن سنگ را بر سبوی (اسلوب معادله - تضاد) ب) بعد از این وادی عشق آید پدید / غرق آتش شد کسی کان جا رسید (استعاره - سجع) پ) این مدعیان در طلبش بی‌خبرانند / کان را که خبر شد خبری باز نیامد (تضاد - متناقض‌نما)	۱	
۲۵	در عبارت «یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد.» آرایه تکرار وجود دارد و «چشم» معنای مجازی دارد. درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵	
۲۶	در این بخش از سروده خوان هشتم، برای «دندان»، «دهان» و «لبخند» استعاره‌های زیبایی دیده می‌شود: «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد» درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵	
۲۷	قالب شعر و شیوه گفتگو به ترتیب، در دو بیت زیر چیست؟ «نخستین بار گفتش کز کجایی؟ / بگفت از دار ملک آشنایی بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند؟ / بگفت انده خرن و جان فروشند»	۰/۵	
۲۸	پدیدآورنده کدام اثر در برابرش درست نیامده است؟ آن را اصلاح کنید. ارمیا (مهرداد اوستا)، دری به خانه خورشید (سلمان هراتی)، در حیاط کوچک پاییز در زندان (اخوان ثالث)، کویر (علی شریعتی)، سانتاماریا (سید مهدی شجاعی)	۰/۵	
۲۹	بیت قبلی این بیت را بنویسید. «ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد / یوسف بگو که هیچ نیاید برون ز چاه»	۰/۵	
۳۰	این بیت را کامل کنید. «تنیده تو در تار و پودم / بود از عشقت وجودم»	۰/۵	

ویژه امتحانات نهایی

آزمون شبه‌نهایی ۱، درس: فارسی ۳	رشته: همه رشته‌ها	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۵														
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	ساعت شروع:	تاریخ امتحان:	نام و نام خانوادگی:														
طراح: دکتر هامون سبطی																	
۳۸	در میان اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های مطرح شده در ستون الف و ب جدول زیر، مواردی را که نزدیکی معنایی یا تضاد معنایی دارند، مشخص کنید. (دو مورد در ستون «ب» اضافه است.)																
	<table><tr><td>«الف»</td><td>«ب»</td></tr><tr><td>۱) کاه از خودمان نیست، کاهدان که از خودمان است.</td><td>الف) شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبوری طفیلی شدم.</td></tr><tr><td>۲) آقا واتر قیده‌اند.</td><td>ب) خبرهایی بود که خوابشان را می‌دیدم.</td></tr><tr><td>۳) فیل زنده و مرده‌اش یک قیمت است.</td><td>ج) دنبال نخود سیاه فرستادیمش</td></tr><tr><td>۴) ما را سر کار گذاشته‌اند.</td><td>د) دود از کنده بلند می‌شود.</td></tr><tr><td></td><td>هـ) افسار شتر را می‌خواهد به کدام سمت بکشد.</td></tr><tr><td></td><td>و) تا خرخره خورده بودی</td></tr></table>			«الف»	«ب»	۱) کاه از خودمان نیست، کاهدان که از خودمان است.	الف) شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبوری طفیلی شدم.	۲) آقا واتر قیده‌اند.	ب) خبرهایی بود که خوابشان را می‌دیدم.	۳) فیل زنده و مرده‌اش یک قیمت است.	ج) دنبال نخود سیاه فرستادیمش	۴) ما را سر کار گذاشته‌اند.	د) دود از کنده بلند می‌شود.		هـ) افسار شتر را می‌خواهد به کدام سمت بکشد.		و) تا خرخره خورده بودی
	«الف»	«ب»															
	۱) کاه از خودمان نیست، کاهدان که از خودمان است.	الف) شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبوری طفیلی شدم.															
	۲) آقا واتر قیده‌اند.	ب) خبرهایی بود که خوابشان را می‌دیدم.															
	۳) فیل زنده و مرده‌اش یک قیمت است.	ج) دنبال نخود سیاه فرستادیمش															
	۴) ما را سر کار گذاشته‌اند.	د) دود از کنده بلند می‌شود.															
		هـ) افسار شتر را می‌خواهد به کدام سمت بکشد.															
	و) تا خرخره خورده بودی																
۳۹	عبارت «نه همین مهربانی را به مهر که پاداش هر زخمه سنگی را دست‌های کریم تو میوه‌ای چند شیرین باید نثار کند.» کدام روش و منش اخلاقی سفارش شده‌است؟																
	* متون ادبی زیر را به نثر روان و امروزی معنا کنید.																
۴۰	جز او دیگری آن جا رخت ننهد.																
۴۱	همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود قرار می‌دهد.																
۴۲	جوجه کبک‌ها خط‌و‌خال انداخته‌اند.																
۴۳	و بال جانت می‌گردیم.																
۴۴	بعد از آن مرغان دیگر سر به سر / عذر‌ها گفتند مشتی بی‌خبر																
۴۵	رخش آن طاق عزیز آن تای بی‌همتا																
۴۶	به شکر اندرش مزید نعمت																
۴۷	همی ریخت آب و همی خست روی																
۲۰																	

پاسخ آزمون شبه‌نهایی ۱- فارسی ۳

قلمرو زبانی

۱. «جیب» در «الف» معنی گریبان و یقه می‌دهد اما در «ب»، به معنی امروزی خود یعنی کیسه‌ای دوخته درون لباس که در آن پول یا... می‌گذاریم، آمده است.
۲. امکان
۳. ت (عمق، ته)
۴. زوال / غرس / ضجّه / متانت
۵. شست - بگذارم
۶. گزینه «ب»
۷. طرب بی‌تعب
۸. در مصراع الف، «شد» معادل «گشت» آمده و مسند می‌خواهد و بدون مسند معنای کاملی ندارد (اسنادی است)، اما در مصراع ب، «شد» معنی «فرارسید» می‌دهد و نیازی به مسند ندارد. (غیر اسنادی است).
۹. الف (۳ ترکیب وصفی ب) مردم
۱۰. ب (توضیح: فعل این جمله مجهول است نه اسنادی.)
۱۱. یک واژه (توضیح: فقط فعل «ببرد» باید به پایان جمله دوم منتقل شود: همت از باد سحر می‌طلبم اگر (که) خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است، ببرد.)
۱۲. (۱) ماضی نقلی // (۲) مضارع اخباری (توضیح: کشیده (= پهن) است (= می‌باشد))
۱۳. د
۱۴. الف (توضیح: در بیت الف، «فنا» مضاف‌الیه است و باید به جای اصلی خود در جمله بازگردد.)
۱۵. الف نادرست // ب درست
۱۶. الف (عشق آتش است // ب) به رنگ خود گرداند (توضیح: [عشق] [آن جا را] به رنگ خود گرداند)

نهاد	مفعول	مسند	فعل
------	-------	------	-----
۱۷. الف وقتی (توضیح: «تا» این جا حرف اضافه است.) (۰/۲۵)
- ب) بردن سیصد تومان پول (۰/۵)

(توضیح: «همراه» این جا به عنوان حرف اضافه آمده است.)

قلمرو ادبی

۱۸. مورد «د»
۱۹. الف
۲۰. گزینه «۳»
۲۱. دور ماندن نی از منزل اصلی اش، نیستان، موجب این است که صدایش غمگین و محزون باشد
۲۲. مرا معطل و مسخره کرده‌ای / کاری نشدنی را برای معطل کردن به من سپرده‌ای
۲۳. گزینه «۳»
۲۴. الف: تضاد // ب: استعاره // پ: تضاد
۲۵. نادرست
۲۶. درست
۲۷. مثنوی / مناظره
۲۸. ارمیا // رضا امیرخانی
۲۹. حسن شهادت از همه حسنی فراتر است / ای محسن شهید من ای حسن بی‌گناه
۳۰. یاد // لبریز

۳۱. موارد ۱ و ۲
۳۲. بیت‌های ۱ و ۴ (اشاره به یک مورد از این دو مورد نمره‌ای ندارد).
۳۳. آن بنده برگزیده // حاجت و خواسته
۳۴. گزینه «ب»
۳۵. بیت‌های ۱ و ۴ // عاشق واقعی برای هستی و زندگی مادی‌اش اهمیتی قائل نیست.
۳۶. از قدیم تا کنون هیچ تغییری نکرده است. (دست‌نخورده مانده است).
۳۷. الف: عشق (وادی دوم) // ب: طلب (وادی اول)
۳۸. ۱) مفهومی متضاد با «و» دارد. ۲) با «الف» مفهومی یکسان دارد. ۳) با «د» مفهومی همخوان دارد. ۴) با «ج» مفهومی یکسان دارد.
۳۹. جواب خوبی‌ها و حتی بدی‌ها را با خوبی دادن.
۴۰. کسی جز او در آن جا ساکن نمی‌شود و خانه نمی‌گزیند.
۴۱. همیشه در شعر خود از عشق دوران جوانی یاد می‌کند و آن را از یاد نمی‌برد. (برایش کهنه نمی‌شود).
۴۲. بر روی پره‌های جوجه کبک‌ها نقش‌هایی شبیه خط و خال ظاهر شده است. (اندکی بزرگ شده‌اند).
۴۳. موجب عذاب و گرفتاری‌ات می‌شویم.
۴۴. سپس پرندگان دیگر که همگی جمعاً ناآگاه و غافل بودند؛ عذر و بهانه‌هایی تراشیدند.
۴۵. رخس، بی‌همتایی ارجمند که فقط در کنار اورستم کامل می‌شد.
۴۶. سپاس‌گزاری از خدا موجب افزایش نعمت‌های ماست.
۴۷. اشک می‌ریخت و چهره‌اش را زخمی می‌کرد.